

INFORMATOR

NSPRV-CPTE

BESPLATAN
PRIMERAK

sindiso@sbb.rs
www.nsprv.org.rs
www.srpss.org.rs

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE • GODINA 9 • JANUAR 2015 • BROJ 92

ФИЈАСКО: ШТРАЈК БЕЗ РЕЗУЛТАТА - ЗАПОСЛЕНИ БЕЗ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА

Влада Републике Србије усвојила је 27. јануара Посебан колективни уговор за основне и средње школе и домове ученика, Споразум о решавању спорних питања и Закључак којим министар просвете Срђан Вербић може у име Владе да потпише та два документа, а репрезентативни синдикати су позвани да у петак 30. јануара (тачно у подне, није филм Фреда Цимермана, прим. аут.) потпишу та документа. Синдикални лидери половично су се одавали финалном састанку (Б. Павловић (СОС) и С. Брајковић (СРПС) су дуже у болесничким постељама, прим аут.) на потписивање ПКУ, али како присутни Матијевић и Живановић и замене одсутних лидера нису потписале Споразум, није закључен ни ПКУ па се „штрајк“

који у школама траје већ три месеца наставља. Настављају се и „јалови“ преговори, ваљда.

Одбијањем компромисног решења синдикати су одбили решење које је било на дохват руке и то у тренутку кад су свим колективним уговорима (и ПКУ и КУП) истекли рокови важења (29. јануар о.г.), а сваким даном штрајка су могућности за договор све слабије и слабије. И тако су наши социјално неодговорни преговарачи због претпостављеног „голуба на грани, испустили врапца у руци“ и показали да су од лоших просветних власти једино гори – синдикати. Елем, штрајк се наставља до испуњења свих захтева, ма шта год то значило!

(Насћавак на странама 3 и 4)

ПРЕГОВАРАЧИ УСПЕШНИ - ПРЕГОВОРИ ПРОПАЛИ

„Неуспешни преговори социјалних партнера у области просвете и даље су без конкретних резултата, а лидери који управљају штрајком тврде да ће штрајк трајати док се сви захтеви не испуне. Другим речима - у недоглед или, како рече један од њих – бесконачно дуго као „Мала невеста“. При томе су им уста пуна изјава да то све што раде не раде због себе, већ у најбољем интересу деце, што је такође изјава високо пласирана у мору несувислих изјава датих у току штрајка. Инсистирање на захтевима о којима није ни било речи, а како ствари стоје ни неће, довело је и штрајкаче у позицију да не могу изаћи из штрајка јер крунски захтев – изузимање просвете од смањења плата нико

нема намеру ни да бистри, а камо ли да га испуни“ каже проф Хаџи Здравко М. Ковач, ген. секретар НСПРВ – синдиката који је колективни члан и оснивач СРПС-а.

Елем, и поред свих досадашњих окапања, очигледно је Влада показала већу меру социјалног компромиса од друге стране и прихватила ПКУ. Остаје да се види да ли ће то учинити и синдикати и показати да су социјално одговорни или ће се агонија наставити са несавесним последицама и са могућим исходом – губитком ПКУ и бројних права која су уговорена овим актом. И Закључак Владе, Споразум и ПКУ можете преузети са нашег сајта.

(Насћавак на странама 5-7)

У овом броју можете још читати:

ПЕТОГОДИШЊА УЧИТЕЉСКА ШКОЛА IV	стр. 2
ПРЕТЕРАНА БРИГА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ У ЈАВНОМ СЕКТОРУ	стр. 8
КАКО ДА „БУЏЕТЛИЈЕ“ ПОСТАНУ ДЕО ТРЖИШТА РАДА	стр. 8
КАКО ДА ИЗАЂЕМО ИЗ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ ЖАБОКРЕЧИНЕ	стр. 8
УРУЧЕНЕ СВЕТОСАВСКЕ НАГРАДЕ	стр. 9
ВЕРБИЋУ, СМЕНИТЕ НЕОДГОВОРНЕ.....	стр. 9
ЗАРАДЕ У РЕПУБЛИЦИ МАЂЕ 1,6, У ВОЈВОДИНИ 3,3%.....	стр. 10
ДИНАР СЛАБИЈИ 5,2 ОДСТО	стр. 10
ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС У ШКОЛИ.....	стр. 11
„ЗАТЕЧЕНИ“ НАСТАВНИЦИ.....	стр. 11
КОЕФИЦИЈЕНТ ЗАПОСЛЕНОГ СА I СТЕПЕНОМ СТУДИЈА	стр. 11
ХОРОСКОП СРЂАНА ВЕРБИЋА	стр. 12
НОРВЕШКИ СТУДЕНТИ ОБЕЛЕЖИЛИ СРПСКИ БОЖИЋ	стр. 12
TESLA SPIRIT AWARDS.....	стр. 12

ДВЕ СВЕТОСАВСКЕ АКАДЕМИЈЕ

У Београду су одржане две Светосавске академије: једна под ведрим небом, на Тргу Републике, у којој је учествовало око три хиљаде просветних радника из целе Србије који штрајкују од 17. новембра, и друга у Народном позоришту у организацији Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Просветари чији је штрајк ушао и у друго полугодиште, окупили су се на платоу испред Храма Светог Саве између 16 и 17 часова, а протестна колона упутила се око 17.15 часова са платоа испред Храма Светог Саве до Трга Републике на академију на отвореном, у непосредној близини Народного позоришта где је од 20 сати почела свечаност у организацији Министарства просвете, посвећена школској слави, Светом Сави.

(Насћавак на страни 5)

PETOGODIŠNJA SOMBORSKA UČITELJSKA ŠKOLA 1929–1941. (IV) (Nastavak teksta iz prošlog broja)

Donošenje novog Zakona je po svojoj prilici sprovedeno na brzinu jer ga nisu pratili ni najpotrebniji akti, pre svega nastavni plan i program. Zbog toga se u prvom polugodištu 1929/30. godine radilo po starom nastavnom planu i programu, a tek 8. februara 1930. godine Ministarstvo traži da uprave škola podnesu nacrt nastavnog plana. U tom smislu je 18. februara direktor Škole izložio nastavnicima svoj nacrt novog nastavnog plana i dao uputstva nastavnicima svoj nacrt novog nastavnog plana i dao uputstva nastavnicima za sastavljanje novog nastavnog programa, kako je to zahtevalo Ministarstvo prosvete.

Za sledeću školsku godinu, u kojoj se prvi put pojavljuje peti razred, Ministarstvo prosvete pod S.n.br. 28313 od 13. septembra 1930. godine dostavilo je Privremeni nastavni plan koji važi samo za školsku 1930/31. godinu i traži hitan direktorov zahtev za potrebnim nastavnicima.

U vreme letnjeg školskog raspusta Ministarstvo propisuje pod S.n.br. 34430 od 27. jula 1931. godine Privremeni nastavni plan i program za učiteljske škole, kojim je sproveden jedinstven plan i program za celu državu i po kome se radilo sve do 1941. godine. Krajem avgusta došlo je iz Ministarstva i uputstvo o izvođenju nastavnog plana i odstupanja u njemu.

Prema Zakonu o srednjim školama nastavni predmeti su se delili na naučne predmete i veštine, Zakon o učiteljskim školama u par. 17. kaže da sve naučni predmeti i veštine imaju u učiteljskoj školi svoju posebnu važnost, „te se ni jedan predmet, koji se u njoj uči, ne može smatrati kao sporedan“. Ovo je, međutim, ostalo samo kao deklarativna odredba jer su drugim paragrafima, a pogotovo praksom, veštine stavljene u niži rang. Pre svega, Zakon predviđa da ove predmete mogu predavati i lica sa nižom školskom spremom nego što se zahteva za predavače naučnih predmeta. Norma časova za nastavnike naučnih predmeta bila je 18 časova (za suplente 14), a za učitelje veština 20 (suplenti crtanja i muzike 16). Zbog velikog broja časova u nastavnom planu časovi su se ponekad održavali popodne, a još veću neravnotežnost ilustruje što su u nekim godinama učenici završavali razred neocenjeni iz pojedinih veština zbog nedostatka nastavnika. Tako 1932/33. godine nije bilo nastave pevanja i sviranja, 1938/39. godine svedočanstva su izdata bez ocena iz muškog ručnog rada i crtanja (nije bilo nastavnika), a 1939/40. godine još i iz pevanja i sviranja, jer je nastavnik bio u vojsci.

Privremeni nastavni plan, koji je važio samo za školsku 1930/31. godinu pretrpeo je u sledećoj godini izvesne izmene kojima je izvršen celishodniji redosled sadržaja pedagoške grupe predmeta. Poslednja manja izmena se sastojala u ukidanju matematike u petom razredu (1932/33. šk. godine) pa je takav nastavni plan, i dalje pod imenom Privremeni nastavni plan, ostao na snazi sve do aprila 1941. godine:

Sem redovne nastave, za učenika IV i V razreda bili su propisani i časovi seminara i to: za učenike IV razreda iz srpskohrvatskog i stranog jezika, iz pedagogike, istorije i prirodopisa, a za učenike V razreda iz srpskohrvatskog i stranog jezika i pedagoške grupe predmeta. U podelama predmeta na nastavnike zabeleženo je da to čini još šest časova nedeljno u svakom od ovih razreda, dok su u praksi obično držani jednom nedeljno sa po dva spojena časa, a nastavnici su se između sebe sporazumevali o redosledu. Seminarski časovi su bili od velikog značaja za svestranije proučavanje važnijih pitanja iz određenih nastavnih predmeta i još više za osposobljavanje učenika u samostalnom individualnom radu.

Uz ove časove učenici su imali nedeljno dva časa horskog pevanja, a neki učenici i dva časa orkestarskog sviranja. Učenici pravoslavne veroispovesti su nedeljom morali ići u crkvu na bogoslužjenje, pre čega su obavezno u školi prisustvovali času crkvenog pojanja, tzv. času „kataloga“.

Već posle godinu dana rada po novom nastavnom planu i programu Ministarstvo prosvete je došlo do saznanja da uz velik broj nedeljnih časova učenike još više opterećuje količina gradiva, pa decembra 1931. šalje raspis kojim od nastavnika traži da izbegavaju nagomilavanje nastavne građe u pojedinim predmetima. Ovaj problem je i dalje ostao aktuelan pa je svake godine bio predmet diskusija na sednicama Nastavničkog saveta. O opterećenosti učenika govori i izveštaj školskog lekara o zdravstvenom stanju učenika u izveštaju za 1934/35. školsku godinu u kome kaže da „primećuje da već duži niz godina krajem godine učenici i učenice slabije izgledaju – što dovodim u vezu sa ogromnim materijalom, osobito u starijim razredima koji jedva mogu da svrše, te im ne ostaje vremena za odmor i staranje o svom zdravlju“.

Istovremeno sa Zakonom o učiteljskim školama objavljen je i Zakon o udžbenicima za narodne, građanske, učiteljske i srednje škole. Prvi paragraf Zakona određuje da su svi udžbenici i pomoćne knjige državnog izdanja i da se jedino one mogu upotrebljavati. U prelaznim odredbama Zakon izuzetno dopušta da se do početka školske 1931/32. godine škole služe udžbenicima i pomoćnim knjigama privatnog izdanja koje je odobrio Glavni prosvetni savet. Posle tog roka mogu biti korišćeni samo ako za taj predmet ne bude udžbenika državnog izdanja.

Bilo je dosta udžbenika koji su godinama upotrebljavani i pre i posle ovog Zakona, kao što su na primer Nemačka pedagoška čitanka od Trifunca i Kangrge, Nauka o čoveku i Nauka o životinjama od Nedeljka Divca, Mineralogija sa geologijom od dr VI. Petkovića, Geografija Jugoslavije od Đorđevića i Sokolovića, Istorija starog veka od Suhotina, Istorija novog veka od dr Vasilija Popovića, Škola za violinu od Vladimira Đorđevića i još neki.

Nastavni predmeti	Broj časova po razredima - nedeljno				
	I	II	III	IV	V
Srpskohrvatski jezik	4	4	3	3	3
Nemački ili francuski jezik	3	3	3	3	2
Opšta psihologija			4		
Pedagoška psihologija					2
Opšta pedagogika				4	
Istorija pedagogike					2
Metodika				2	2
Školski rad				4	6
Školska administracija					1
Veronauka	2	2	2	2	2
Istorija	2	2	2	3	2
Zemljopis	2	2	2		1
Matematika	3	3	3	2	
Fizika		2	2	2	
Hemija	2	2			
Prirodopis	3	2	2	2	
Poljoprivreda-domaćinstvo	2	1	1		
Crtanje	2	2	2		
Ručni rad	2	2	2		
Narodna ekonomija					2
Pevanje	1	1	1	1	1
Sviranje	2	2	1	1	
Gimnastika	2	2	2	2	2
Higijena					2
Svega časova:	32	32	32	31	30

ОСТАДОСМО И БЕЗ КОЛЕКТИВНОГ УГОВОРА И СОЛИДАРНЕ ИСПЛАТЕ

(Наставак са насловне стране)

На седници Извршног одбора НСПРВ, одржаној у уторак 13. јануара о.г., а којој су присуствовали готово сви чланови Одбора (2 члана су била оправдано одсутна), расправљало се, између осталог, и о штрајку у школама чланицама овог Синдиката који је отпочео 17. новембра 2014., као и о даљим активностима, с обзиром да је Штрајкачки одбор 4 синдиката 12.01.2015. год. донео Одлуку да се штрајк наставља са почетком другог полугодиста.

Извршни одбор НСПРВ је констатовао да су у штрајку, који су организовала 4 синдиката, масовно учествовали чланови НСПРВ, али и да је било организација синдиката у школама које нису учествовале у протесту, као и да је један део организација окончао штрајк одлукама регионалних координационих одбора након 11. децембра, у складу са Одлуком ИО НСПРВ од 03. новембра 2014. године, те да је један број школа и након тога наставио са штрајком са минимумом процеса рада, при чему је део окончао штрајк одлукама извршних одбора синдикалних организација у школама са 23. децембром 2014., а један део школа остао у штрајку и за време распуста. На тај начин су се чланови НСПРВ понашали слично као и њихове колеге у другом делу Републике, па је ситуација била врло шаролика, понекад и хаотична. ИО НСПРВ је констатовао и да је у свим синдикалним организацијама одбијен позив 4 синдиката на радикализацију штрајка, позив на грађанску непослушност и да су свим ученицима закључене оцене и утврђен успех, те да је и у школама у штрајку легално завршено прво полугодиште.

Извршни одбор НСПРВ је штрајк од 17. новембра па надаље, оценио неуспешним и још једном констатовао да се прокламовани захтеви (3, односно фактички 4) четири синдиката:

1. Изузимање просвете од смањења плата
2. Доношење Закона о платним разредима који ће обухватити читав јавни сектор и примену Закона од 01.01.2015. године
3. 1. Хитно отпочињање преговора о Посебном колективном уговору за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика
4. 2. Хитно отпочињање преговора о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања

онако како су формулисани и не могу у целости остварити, тим пре што су два од њих (захтев број 1 и захтев број 2) упућена на погрешну адресу – Министарства просвете, а не на адресу Министарства за државну управу и локалну самоуправу и Министарства финансија. Што се тиче друга два захтева, Извршни одбор је констатовао да су представници синдиката, укључујући и чланове НСПРВ, као део представника СРПС-а суделовали у изради предлога измена и допуна ПКУ и предлога измена и допуна „кровног“ закона и да су ПКУ и Закон усклађени на нивоу синдикати – Министарство просвете.

НСПРВ и овом приликом подсећа да су захтеви овог Синдиката били и остали:

1. Доношење Закона о јавној управи са платним разредима, који ће обухватити све буџетске кориснике и
2. Хитно закључење ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика,

и да је ове захтеве потврдио и Председништво СрпС-а на седници од 04.11.2014.г., али да су, из само њима знаних разлога, представници

НСПРВ и СрпС-а у заједничком Штрајкачком одбору делом прихватили (представник СОБ-а), а делом били прегласани (представник НСПРВ) и три, односно тачније четири захтева су све време фигурирала као заједнички захтеви свих синдиката, иако о крунском захтеву – број 1: Изузимање просвете од смањења плата, нити је било преговора, а ни могућности да се он испуни, јер је недељу дана пре формулисања овог захтева ступио на снагу Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“ број 116/14), па су „испод жита“ преговарачи покушали да линеарно умањење плата свима компензују кроз солидарну помоћ, коју би Влада исплатила свим просветарима којима су плате умањене, као што је то учинили и у неким другим делатностима. Нажалост, преговарачи 4 синдиката су и то одбили и, највероватније, просветаре оставили и без тих средстава, као што смо уосталом због одбијања да се закључи понуђени споразум са Владом Србије, односно ресорним министарствима, остали и без колективног уговора, а све по принципу да су преговарачи „јурећи голу ба на грани, остали и без врапца у руци“.

И тако, уместо да направе компромисни и одржив договор и то све ставе на папир, сталним одбијањем довели су запослене у просвети у позицију да након више од две и по деценије по први пут немају закључен колективни уговор, па самим тиме ни права која су у том акту била утврђена. Стога је Извршни одбор досадашње преговоре једино и могао оценити негативном оценом, као што је негативно оценио и рад комплетног Штрајкачког одбора и начин вођења штрајка, јер је свима знало да и за договор и за свађу треба двоје, а не да се одговорност за непостизање споразума пребације на другу страну.

Министарство просвете, као што смо констатовали, и да је хтело, није могло испунити захтеве који нису у његовој надлежности. Није нам намера да бранимо Министарство јер се онај део Министарства који је водио социјални дијалог са представницима просветара показао као некомпетентан, нестручан и без добре намере да се споразум ипак постигне. Да ли ће ово Министарство добити најбољу оцену од свих досадашњих, није извесно, јер су, да подсетимо, за тај „кактус“ озбиљни кандидати и министарство које је водела професорка османског турског језика, позната по укидању Дарвинове теорије, али и претходни министар просвете, презимена истог као профанисани лажни доктор, власник и декан Мегатренд универзитета. У сваком случају, од тога просвети, сасвим извесно, неће бити боље, јер утакмица - ко је лошији, а ко бољи и не може донети неки позитиван резултат. Управу ради тога, Извршни одбор је оценио да ће по окончању штрајка (који ће свакако још потрајати) покренути процедуру за оцену одговорности представника овог Синдиката у заједничком Штрајкачком одбору и захтевати смене за све који су одговорни за пропале преговоре и испуштене шансе које су могле донети какав-такав позитиван резултат.

Извршни одбор НСПРВ једногласно се огрдио од саопштења 4 синдиката „Наставак штрајка у просвети: Нема ПКУ, нема закона, нема пара – нема наставе!“ од 10.01.о.г., које је, наводно, Штрајкачки одбор усвојио 12.01. о.г., дакле два дана након што је већ објављено у медијима, између осталог и због чињенице што Штрајкачки одбор није одржан у суботу, 10. јануара, иако су поједини чланови то захтевали, већ 12. јануара

и на њему није присуствовала половина чланова овог тела, а на поменутом саопштењу налазе се печати 4 синдиката и потписи тројице (Драгана Матијевића –УСПРС, Бранислава Павловића – СОС и Слободана Брајковића – СрпС) који нису били присутни седници Штрајкачког одбора на којој је оцењено да је Министарство одбило ПКУ, „крвни“ закон и исплату једнократне солидарне помоћи. Из мишљења Министарства државне управе и локалне самоуправе, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Републичког секретаријата за законодавство која су члановима Извршног одбора НСПРВ достављена непосредно пре седнице, види се да је Министарство просвете усвојило и овим министарствима проследило „Предлог закључка којим се прихвата Предлог посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика“ којим се тражи да „министар просвете, науке и технолошког развоја др Срђан Вербић, да у име Владе потпише Посебан колективни уговор“, па је јасно да је Министарство просвете урадило оно што је до њега, а да посао није окончан зато што Министарство финансија ни до дана данашњег није доставило своје мишљење на нови ПКУ. НСПРВ нема намеру да због ове чињенице брани тим Министарства просвете, али је износи због истинитог информисања просветне и друге јавности. Остаје и даље велико питање зашто Министарство просвете није убрзало прибављање недостајућег мишљења и убрзало преговоре на којима би се одредбе Предлога ПКУ усагласиле са законским одредбама и мишљењима која су Министарству достављена 19. децембра (Мишљење Министарства за рад) и 23. децембра (Мишљење Министарства државне управе и локалне самоуправе и Републичког секретаријата за законодавство) и зашто је ове преговоре толико дуго развлачило без икакве конкретизације, све до тренутка када је ПКУ престао да важи (сутра – 15. јануара 2015. истиче рок важења ПКУ за основне и средње школе и домове ученика).

Елем, ИО НСПРВ штрајк оцењује као неуспешан и закључује да су циљеви НСПРВ били ближе реалности и били надхват руке, али да одговорност за непостизање споразума лежи на обе стране, као и да захтеви 4 синдиката нису били реални, па самим тиме нису могли бити ни остварени. Стога и они који су били упорни у инсистирању на таквим захтевима свакако носе одговорност за све оно што ће снаћи штрајкачке, али и све друге запослене у просвети. Међутим, како ни захтеви НСПРВ нису остварени, Извршни одбор препоручује синдикалним организацијама на нижем нивоу да процене оправданост даљњег наставак штрајка и подсећа да школе које нису са крајем првог полугодиста прекинуле штрајк нису у обавези да га поново најављују и одлуке достављају директорима школа, а да школе које су окончале штрајк и ту одлуку доставиле директору, као и школе које нису ни суделовале у штрајку морају, уз најаву штрајка у законском року и одлуке у складу са законом исте доставити директору школе. ИО НСПРВ ове школе подсећа на поштовање одредби Закона о основном образовању и васпитању, Закона о средњем образовању и васпитању и Закона о штрајку и препоручује да не излазе из ових оквира како се не би непотребно изложили евентуалним санкцијама. Осим тога, подсећамо и на чињеницу да запосленима који штрајкују у складу са законом припадају сва права, сем права на зараду. По окончању штрајка (не замрзавању, не мировању и сл.) директори ће,

уколико на републичком нивоу буде закључен споразум, направити план надокнаде пропуштеног и изгубљеног градива.

За све детаље и евентуалне нејасноће обратите се представницима Вашег Синдиката или секретаријату Синдиката. Поменути саопштења, предлог новог ПКУ, мишљења ресорних министарстава, преписку

Штрајкачког одбора и остало можете преузети са наших сајтова: www.nsprg.org.rs и www.srpss.org.rs.

Свим колегама, њиховим ученицима и другим запосленима у кућама знања желимо успешно друго полугодиште и подсећамо да се рат, па макар и синдикални, нити губи, нити добија једном битком, већ је то процес у трајању.

ZABORAVILI ZBOG ČEGA SU I KRENULI U ŠTRAJK

- Umesto izuzimanja od smanjenja plata – jednokratna pomoć,
- umesto platnih razreda – stari način obračuna plata,
- umesto PKU – neposredna primena Zakona o radu,
- krovni zakon - umesto po meri prosvete, po meri Ministarstva

Neuspešni pregovori socijalnih partnera u oblasti prosvete i dalje su bez konkretnih rezultata, a lideri koji upravljaju štrajkom tvrde da će štrajk trajati dok se svi zahtevi ne ispune. Drugim rečima - u nedogled ili, kako reče jedan od njih – beskonačno dugo kao „Mala nevesta“. Pri tome su im usta puna izjava da to sve što rade ne rade zbog sebe, već u najboljem interesu dece, što je takođe izjava visoko plasirana u moru nesuvislih izjava datih u toku najave i od početka štrajka. Insistiranje na zahtevima u kojima nije ni bilo reči, a kako stvari stoje i neće, dovelo je i štrajkače u poziciju da ne mogu izaći iz štrajka jer krunski zahtev – izuzimanje prosvete od smanjenja plata niko nema nameru ni da bistri, a kamo li da ga ispuni. Što se tiče drugih zahteva, Ministarstvo prosvete je uradilo ono što je do njega – okončalo je sa istim tim sindikatima posao oko Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika i oko „krovnog“ zakona. Dakle, oko onog posla za koji je ovo Ministarstvo i vlasno, a što se tiče politike plata, ona je za ovu budžetsku godinu „zakovana“ donošenjem Zakona o budžetu za 2015. godinu i pratećih zakona, tako da je priča o Zakonu o javnoj upravi (sa platnim razredima) takođe priča „na dugom štapu“, a i nije u nadležnosti Ministarstva prosvete, već Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave.

Svim poznavacima stanja u obrazovanju i onima koji nepristrasno posmatraju stanje u ovoj delatnosti bilo je jasno da se krunski zahtev – izuzimanje od smanjenja plata ne može realizovati, već i iz razloga što je on kao štrajkački zahtev ispostavljen 05. novembra, a Zakon o privremenom uređivanju osnovica za obračun i isplatu plata, odnosno zarada i drugih stalnih primanja kod korisnika javnih sredstava stupio na snagu 28. oktobra. Slično tome je i sa zahtevom o utvrđivanju politike plata u javnom sektoru, pa samim time i u prosveti, koje je takođe postalo bespredmetno onog momenta kada je srpski Parlament doneo Zakon o budžetu, dakle 25.12.2014. godine. Što se tiče druga dva zahteva, PKU i „krovnog“ zakona, o njima smo rekli u prethodnom stavku ovog saopštenja i tim zahtevima je

Ministarstvo prosvete udovoljilo time što je i jedan i drugi dokument uradilo u dogovoru sa predstavnicima sindikata u štrajku.

Dakle, vidljivo je da je jedan od sindikata bio mnogo realniji od preostala tri i da je, postavljajući za svoje zahteve – hitno zaključenje PKU i izmenu zakona na osnovu kojega se ubuduće treba uređivati politika zarada u prosveti, bio bliže ispunjenju zahteva. Radi se naravno o našem sindikatu koji je ovu ideju provukao i kroz republički organ i koja je jedini službeni stav i NSPRV i SRPS-a. Nažalost, predstavnici SRPS-a u zajedničkom štrajkačkom odboru bili su, što milom a što silom, uvučeni „u mašinu“ većine pomenutog Štrajkačkog odbora i priklonili se zahtevima druga tri sindikata i time ugrozili mogućnost ostvarenja i sopstvenih zahteva. Vreme koje je usledilo pokazalo je da smo u pravu.

Nakon besmisleno dugih pregovora koji sve u prosveti sve više udaljavaju od proklamovanih ciljeva, može se zaključiti da jednom delu sindikalnih lidera i nije stalo da dođe do ispunjenja zahteva i okončanja štrajka. Jer da je tako, rešenje spornih pitanja bilo je na dohvataju ruke još u prvoj polovini decembra – PKU je manje-više bio gotov, a sporazumom je nuđeno da se zaposleni obeštete određenom novčanom naknadom za deo plata koji je umanjen na osnovu sada već važećeg Zakona o privremenom obračunu osnovica... date su i pisane garancije da će krovni zakon na javnu raspravu u obliku u kome su ga definisali sindikati, kao i da će platni razredi biti predmet zajedničkog rada nadležnih ministarstava i sindikata i da će se tim zakonom ispraviti dugogodišnje zaostajanje prosvete za republičkim prosekom, a u skladu sa principima koji su više puta navodeni u stručnoj i drugoj javnosti. Nažalost, Štrajkački odbor je ponuđeni sporazum i novčani iznos odbio, pa se na raspust otišlo sa svim neresenim pitanjima. Tako ni vreme raspusta nije iskorišćeno da se nađe rešenje, pa se sukob preneo i u drugo polugodište. Doduše, broj škola u kojima ima štrajka je prepolovljen, bar brojka koju koriste sindikati (sa 1.000 je pao na 500), i što se tiče

cifre koju je javnosti saopštavalo Ministarstvo, ona je i onako bila mnogo manja. Bez želje da se licitira o broju škola u kojima ima štrajka, jasno je da gotovo u svim školama se zvuči na 45 minuta, a deo kolektiva radi 30 minuta i da je u špicu štrajka broj škola u kojima je bilo štrajka bio oko 40%. Pri tome je najlošiji odziv bio u Beogradu i Novom Sadu, iako su upravo predstavnici ovih gradova bili najuporniji glasači i zagovornici ideje da se štrajk nastavi po svaku cenu.

Izjave da ništa do sad nije postignuto u pregovorima zato treba uzeti sa velikom rezervom jer je PKU do koga se došlo i uz podršku Republičke agencije za mirno rešavanje radnih sporova znatno bolji od prethodnog, koji je, usput rečeno, istekao 12.01. ove godine, jer je pri arbitriranju korišćen princip da ako je određena prava Vlada dala zaposlenima u zdravstvu, mora dati i zaposlenima u prosveti. Osim toga, Ministarstvo prosvete je prihvatilo primedbe sindikata na tekst predložene Sporazuma o rešavanju spornih pitanja, ali ni nakon toga sindikati nisu hteli prihvatiti pomenuti Sporazum, već su ispostavili nove zahteve (mesečno obeštećenje do donošenja platnih razreda). Iako neslužbeno saznajemo da je kolektivni ugovor prihvatljiv za sve, a sporazum za bar dva sindikata koja bi ga potpisala ukoliko potpiše većina (tri sindikata) i dalje zbog odbijanja jednog od njih pretila realna opasnost da sve padne u vodu i da zaposleni u prosveti po prvi put od 1992. ostanu bez kolektivnog ugovora, iako su svih ovih godina bili jedna od retkih delatnosti koja je imala zaključen kolektivni ugovor sa republičkom Vladom.

U svakom slučaju, pažljivo ćemo pratiti dogadanja vezana za socijalni dijalog između sindikata i resornih ministarstava i nadati se da će na kraju razum pobediti i da će doći do zaključivanja kolektivnog ugovora i sporazuma o rešavanju spornih pitanja, kao i normalizacije nastave jer daljim trajanjem štrajka ugrožava se i mogućnost da se propušteno nadoknadi, a time i aboliciraju učesnici štrajka za vreme provedeno u štrajku.

Elem, štrajk se nastavlja do ispunjenja svih zahteva, ma šta god to značilo!

СВЕТОСАВСКИ МАРШ ПОДЕЛИО СИНДИКАТЕ

Зрењанинци: Чачани нам украли идеју

У основним и средњим школама је почело друго полугодиште (нешто раније у скамије су сели војвођански ђаци), а према тврдњама синдиката, више од половине школа наставило је законски штрајк, са скраћеним часовима на 30 минута. Ранко Хрњаз, председник Независног синдиката просветних радника Војводине (НСПРВ), који је део Синдиката радника у просвети Србије, каже за „Политику“ да је у првом полугодишту штрајковало око 200, од око 450 војвођанских школа и да ће се сигурно наредних дана тај број повећати.

На питање новинара „Политике“ да ли ће се ови синдикати придружити „Светосавском маршу“ који у Чачку најавио председник Уније синдиката просветних радника Србије Драган Матијевић, Хрњаз одговара да је то била изворно њихова идеја која је потекла из Зрењанина, града који је имао најбољи одзив штрајкача у Војводини (штрајковало је 95 одсто школа). „Шта значи Светосавски марш 26. јануара? То је понедељак, радни дан... Немам ја ништа против да крену просветни радници из свих градова Србије 26. јануара увече, па да сутрадан дођу пред Храм Светог Саве у Београду и одатле пошаљу поруку влади. Дакле, треба то урадити како треба“, каже Хрњаз који је и члан Штрајкачког одбора четири репрезентативна синдиката просветних радника.

Свети Сава је школска слава и нерадни дан у школама, а већ традиционално 27. јанура Министарство просвете организује Светосавску

академију. Наш саговорник подсећа да се настављају преговори са представницима Министарства просвете и да ће након тога да заседа Штрајкачки одбор, на којем ће видети да ли има договора око Светосавског марша или не.

УМЕСТО МАРША, ПРОТЕСТНА ШЕТЊА И АКАДЕМИЈА ПОД ВЕДРИМ НЕБОМ

(наставак текста са насловне стране)

Између три и четири хиљаде чланова четири (репрезентативна) синдиката просвете учествовало је, на Савиндан касно поподне и увече, у протестној шетњи и „Светосавској академији под ведрим небом“ у Београду, незадовољни што дуже од два месеца нису испуњени њихови захтеви везани за материјални статус. Протестна колона упутила се око 17.15 часова са платоа испред Храма Светог Саве до Трга Републике на академију на отвореном, у непосредној близини Народне позоришта где је од 20 сати почела свечаност у организацији Министарства просвете, посвећена школској слави, Светом Сави

Просветни радници пристигли су из Ковина,

Сремске Митровице, Ниша, Алексинца, Ражња, Зрењанина, Чачка, Крушевца, Крагујевца, Београда, а у колони су носили пароле „Ко је појео мој факултет“, „Захтевамо редовне и добре пензије и плате“. Синдикати траже да буду изузети од смањења плата у јавном сектору, увођење платних разреда, доношење посебног колективног уговора.

Наставници су око 18 часова стигли до центра Београда, где су се на бини у непосредној близини Народне позоришта смењивали говорници из школа широм Србије и пуштале пригодне светосавске песме. Неки од њих су држали у рукама упаљене свеће, а видели смо и Милорада Антића, председника Форума

средњих стручних школа Београда, како промрзли колегама дели чоколадице. Протест је завршен око пола сата пре почетка Светосавске академије у Народном позоришту.

Забележили смо и својеврсан бојкот протеста „под ведрим небом“ од стране неких незадовољних, боље речено сујетних, синдикалних лидера, који једноставно не могу да прихвате да осим њих и неко други нешто зна и уме и то баш оних који су за штрајк до бесмисла, а да при томе у њиховим школама уопште и нема штрајка. И не само то већ су на својим сајтовима умањивали број учесника протестне шетње и Светосавске академије на Тргу Републике или како кажу Београђани „код коња“.

НСПРВ: ШТРАЈК НЕУСПЕШАН, ПРЕГОВАРАЧИ НЕСПОСОБНИ ЗА КОМПРОМИС

(наставак текста са насловне стране)

Извршни одбор НСПРВ је штрајк од 17. новембра па надаље, оценио неуспешним и још једном констатовао да се прокламовани захтеви (3, односно фактички 4) четири синдиката: 1. Изузимање просвете од смањења плата, 2. Доношење Закона о платним разредима који ће обухватити читав јавни сектор и примену Закона од 01.01.2015. године, 3.1. Хитно отпочињање преговора о Посебном колективном уговору за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика и 3.2. Хитно отпочињање преговора о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања, онако како су формулисани и не могу у целости остварити, тим пре што су два од њих (захтев број 1 и захтев број 2) упућена на погрешну адресу – Министарства просвете, а не на адресу Министарства за државну управу и локалну самоуправу и Министарства финансија. Што се тиче друга два захтева, Извршни одбор је констатовао да су представници синдиката, укључујући и чланове НСПРВ, као део представника СРПС-а суделовали у изради предлога измена и допуна ПКУ и предлога измена и допуна „кровног“ закона и да су ПКУ и Закон усклађени на нивоу синдикати – Министарство просвете.

НСПРВ и овом приликом подсећа да су захтеви овог Синдиката били и остали: 1. Доношење Закона о јавној управи са платним разредима, који ће обухватити све буџетске кориснике и 2. Хитно закључење ПКУ за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, и да је ове захтеве потврдило и Председништво СрпС-а на седници од 04.11.2014.г.,

али да су, из само њима знаних разлога, представници НСПРВ и СрпС-а у заједничком Штрајкачком одбору делом прихватили (представник СОБ-а), а делом били прегласани (представник НСПРВ) и три, односно тачније четири захтева су све време фигурирала као заједнички захтеви свих синдиката, иако о крунском захтеву – број 1: Изузимање просвете од смањења плата, нити је било преговора, а ни могућности да се он испуни, јер је недељу дана пре формулисања овог захтева ступио на снагу Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“ број 116/14), па су „испод жита“ преговарачи покушали да линеарно умањење плата свима компензују кроз солидарну помоћ, коју би Влада исплатила свим просветарима којима су плате умањене, као што је то учинили и у неким другим делатностима. Нажалост, преговарачи 4 синдиката су и то одбили и, највероватније, просветаре оставили и без тих средстава, као што смо уосталом због одбијања да се закључи понуђени споразум са Владом Србије, односно ресорним министарствима, остали и без колективног уговора, а све по принципу да су преговарачи „јурећи голуба на грани, остали и без врапца у руци“.

И тако, уместо да направе компромисни и одржив договор и то све ставе на папир, сталним одбијањем довели су запослене у просвети у позицију да након више од две и по деценије по први пут немају закључен колективни уговор, па самим тиме ни права која су у том акту била

utvrđena. Stoga je Izvršni odbor dosadašnje pregovore jedino i mogao oceniti negativnom ocenom, kao što je negativno ocenio i rad kompletnog Štrajkačkog odbora i način vođenja štrajka, jer je svima znano da i za dogovor i za svađu treba dvoje, a ne da se odgovornost za nepostizanje sporazuma prebacuje na drugu stranu.

IO NSPРВ је у понедељак 12. јануара штрајк оценио као неуспешан и закључио да су циљеви НСПРВ били ближи реалности и били надхват руке, али да одговорност за непостизање споразума лежи на обе стране, као и да захтеви 4 синдиката нису били реални, па самим тиме нису могли бити ни остварени. Стога и они који су били упорни у инсистирању на таквих захтевима свакако носе одговорност за све оно што ће снаби штрајкачке, али и све друге запослене у просвети. Међутим, како ни захтеви НСПРВ нису остварени, Извршни одбор препоручује синдикалним организацијама на nižem нивоу да процене оправданост даљег наставка

штрајка и подсећа да школе које нису са крајем првог полугодишта прекинуле штрајк нису у обавези да га поново најављују и одлуке достављају директорима школа, а да школе које су окончале штрајк и ту одлуку доставиле директору, као и школе које нису ни суделовале у штрајку морају, уз најаву штрајка у законском року и одлуке у складу са законом исте доставити директору школе. IO НСПРВ ове школе подсећа на поштовање одредби Закона о основном образовању и васпитању, Закона о средњем образовању и васпитању и Закона о штрајку и препоручује да не излазе из ових оквира како се не би непотребно изложили евентуалним санкцијама. Осим тога, подсећамо и на чињеницу да запосленима који штрајкују у складу са законом припадају сва права, сем права на зараду. По окончању штрајка (не замрзавању, не мировању и сл.) директори ће, уколико на републичком нивоу буде закључен споразум, направити план надокнаде пропуштеног и изгубљеног градива.

MINISTAR NE RAZUME SINDIKAT, PRAVO PITANJE – RAZUMEJU LI SINDIKATI SAMI SEBE?

• Portparolka i penzioneri „kolo vode“ • Jovanović i Srđanov obišli škole u Novom Bečeju i Somboru – tema bezbednost učenika • Kostić: Nerealni zahtevi prosvetara • Jednom traže izuzeće, drugi put novčanu pomoć • Verbić: Vlada ponudila jednokratnu pomoć od 7.500 dinara, sindikati odbili • Đaci ipak dobili knjižice • Udovički: Racionalizacija, pa platni razredi • Roditelji traže smenu predsednika četiri sindikata • Racionalizacija u prosveti – ukрупnjavanje norme • Ni Agencija nije pomogla

Ministar prosvete Srđan Verbić je rekao 23. decembra da ne razume poteze sindikata jer, kako je istakao, rešenje za prosvetu su platni razredi. Do toga se, kaže, neće doći štrajkom i „tako što neko neće zaključiti ocene“. Kako je rekao, „do polovine januara, kada ističe aktuelni kolektivni ugovor, biće završen novi“. „Poslali smo (kolektivni ugovor) na mišljenje zakonodavstvu i drugim ministarstvima. Ako se slož, mi smo taj posao završili“, rekao je tada Verbić.

U međuvremenu po rečima jednog od kolovala štrajka penzionera Slobodana Brajkovića i doživotnog predsednika SRPS-a sindikati traže isplatu solidarne pomoći iako su, do juče, tvrdili da se radi o zahtevu za izuzimanjem prosvete od linearnog kresanja plata. Krajem prvog polugodišta je zahtevano od nastavnika da ne prisustvuju nastavničkim i odeljenjskim većima. Kao da im nije svega preko glave; od praznih obećanja do umanjenja zarade, „preminulog“ minolog rada, regresa, toplog obroka, racionalizacije, evaluacije, ...

Bezbednost učenika za vreme održavanja štrajka prosvetnih radnika bio je prvenstveni cilj posete Aleksandra Jovanovića, zamenika pokrajinskog sekretara za obrazovanje, propise, upravu i nacionalne manjine i Ljubice Srđanov, pomoćnice sekretara za obrazovanje Osnovnoj školama u Novom Bečeju i Somboru. Njihova pitanja su se, pre svega, odnosila na organizaciju slobodnog vremena, kada učenici nisu na nastavi i pod kojim uslovima su zbrinuti, pogotovo učenici putnici.

Štrajkački odbor 4. sindikata obrazovanja zatražio je u to vreme od Vlade da zaposleni u prosveti počev od 1. decembra dobijaju mesečnu novčanu pomoć od 4.500 dinara. Prihvatanje predloga značilo bi obustavu štrajka, a sindikati obrazlažu da bi se ta naknada isplaćivala „po osnovu rada s različitim socijalnim grupama, rada na prevenciji ranog napuštanja škole, angažovanju na zaštiti i bezbednosti učenika u školi i van škole...“

Podsećamo, da je deo prosvetnih radnika je, pod vodstvom četiri sindikata, započeo štrajk tražeći ispunjenje četiri zahteva: da se prosveta izuzme od smanjenja plata i da se najavljeni platni razredi naprave jedinstveno za ceo javni sektor, da sindikati budu uključeni u rad na izmenama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja

i da se potpiše nov kolektivni ugovor. Kako su zbog prva dva zahteva pregovori dospeli u čorskak, prosvetni sindikalci ponudili su Ministarstvu ovakav Sporazum (iako je i dalje nejasno zašto nisu prihvatili sličan sporazum, koji je sredinom decembra ponudila Vlada, prim, aut), po kojem će, umesto izuzimanja plata, dobiti jednokratnu pomoć.

Pomoćnik ministra prosvete, nauke i tehnološkog razvoja dr. Zoran Kostić ocenio je 26. decembra u Jagodini da zahtev Sindikata prosvete o mesečnoj pomoći od 4.500 dinara, nije realan. „To nije realno, sindikati to znaju, ali ostavimo da o tome ministar Srđan Verbić sa predstavnicima Vlade razgovara“, rekao je Kostić. Kostić, koji je prisustvovao sastanku načelnika školskih uprava Srbije u Jagodini je istakao da su „u Vojvodini sve ocene đacima zaključene i svima će ovih dana biti podeljena knjižice bez problema“. „Što se tiče ostalog dela Srbije mi radimo do 30. decembra ima dovoljno vremena, ocene moraju biti zaključene, jednostavno niko ne sme biti oštećen“, rekao je Kostić. On je rekao i da smatra važnim što neprekidno teku razgovori između predstavnika Ministarstva i sindikata prosvetara.

Ministar prosvete Srđan Verbić je rekao da „u školama postoji minimum procesa rada, ali da postoji pritisak malog broja ljudi, predstavnika sindikata u oblasti prosvete u medijima, koji traje dugo i stvara lošu sliku o nastavnicima“. „Ministarstvo prosvete je još u maju najavilo smanjenje plata od 10 odsto i sindikat je svestan toga da to mora da se dogodi“, kaže Verbić. Verbić je oce-

nio da oko velike većine zahteva štrajkača postoji potpuna saglasnost, kada je reč o borbi protiv korupcije i izradi kolektivnog ugovora, koji je urađen i upućen na mišljenje zakonodavstvu i drugim ministarstvima i zaposleni u prosveti i nastavnici će imati kolektivni ugovor. „Tražimo teme za pregovore, ono o čemu smo do sada mogli da pregovaramo, te stvari su završene, a ako postoje nove, o kojima može da se pregovara pregovaraćemo“, najavio je Verbić. Verbić je potvrdio da je vlada ponudila prosvetarima jednokratnu pomoć od 7.500 dinara, ali da su oni to odbili. Verbić je potvrdio da je dobio predlog prosvetara. „Ovi štrajkovi parališu obrazovanje i najviše štete učenicima. Svake godine znamo da će biti štrajk. Roditelji su s pravom nezadovoljni i traže rešenje. Nastavnici takođe. Oni traže mesečnu pomoć do 4.500 dinara. Podsetiću vas da smo sindikatima ponudili jednokratnu pomoć od po 7.500 dinara. Svesni smo da to ne rešava dugoročno problem. Ali, hteli smo da im poručimo da su važni. Čitavo društvo podnosi teret reformi i vanredna davanja nisu moguća. Predlog sindikata nije moguće ispuniti“ - rekao je ministar Verbić. Verbić je ponovo pozvao prosvetare da prekinu štrajk i da pošalju realnije zahteve.

„Nastavnici, članovi četiri reprezentativna sindikata neće zaključiti ocene đacima na kraju prvog polugodišta jer će bojkotovati sednice odeljenjskih veća, na kojima se ocene verifikuju“, rekao je novinarima predsednik Unije sindikata prosvetnih radnika Srbije Dragan Matijević tokom protesta održanog krajem decembra.

Ministarka za državnu upravu i lokalnu samoupravu i potpredsednica Vlade dr. Kori Udovički najavila je da će krajem januara biti završene analize javnog sektora i da će se tačno znati gde su najveći viškovi i nedostaci u javnoj upravi. Ona je kazala da je efikasnija državna uprava višegodišnji proces i da će se odvijati u dve faze. Ministarka je kazala da prva faza, odnosno racionalizacija, iz fiskalnih razloga, mora da bude sprovedena do kraja juna 2015. godine. Ministarka je najavila da će do kraja marta biti urađen nacrt zakona na osnovu koga će sa socijalnim partnerima i ministarstvima moći da se pregovara oko uvođenja platnih razreda, kako bi se prema njenim rečima „sagledalo šta je to pravedno i koliko svaki posao treba da vredi“. Ona je kazala da zakon o platnim

razredima još uvek nije donesen zbog toga što je posao mnogo obimniji nego što su računali.

Udruženje roditelja i nastavnika Srbije zatražilo je 28. decembra smenu predsednika četiri reprezentativna sindikata u prosveti, jer kako navode, koriste svoje pozicije isključivo za političku promociju. - Stanje u školama nikada nije bilo gore, ali zbog pretnji, obustave rada i nezaključivanja ocena ispaštaće samo učenici - navodi se u saopštenju. Oni su pozvali sve prosvetare da se pridruže inicijativi, a sindikate da hitno raspišu izbore za novo rukovodstvo.

Nepriostojno eksponirana u javnosti portparolka (ma šta god to značilo) USPRS Jasna Janković rekla je 30. decembra „Ocene će biti zaključene u odeljenju i svi koji rade sa đacima završiče svoj posao, ali na odeljenskim većima neće biti kvoruma i ocene neće biti zavedene u knjižicama. Praktično, taj posao ostaviće se za kasnije, a za kada, videćemo, u zavisnosti od situacije“, rekla je Janković Tanjugu, zaboravljajući na onu narodnu „čega se normalan stidi, lud se ponosi“. „Ministarstvo prosvete ima vremena do 19. januara da se dogovori sa sindikatima kako bi 20. januara počelo drugo polugodište. Ukoliko se ne postigne dogovor s vladom, štrajk će se protegnuti i na drugi deo školske 2014/15. godine“ pretila je Jankovićeve.

Ovu sumanutu ideju navodno su podržali i lideri četiri reprezentativna sindikata (jedan je tada već bio na „masnoj dasci“, a uskoro će mu se na bolničkom lečenju pridružiti i drugi), i zajednički(?) saopštili da će „nastavnicima biti preporučeno da izvedu ocene, ali da ne prisustvuju odeljenskim većima na kojima se ocene zaključuju“. Na konferenciji za novinare ŠO je objasnio (da ne poveruješ) „da po zakonu profesori nemaju obavezu da prisustvuju odeljenskom veću ako su u štrajku“. Tada je ostalo je nejasno i šta će se dešavati sa propuštenim lekcijama iz prvog polugodišta - da li će nastavnici u drugom polugodištu nastaviti tamo gde su stali, nadoknađivati gradivo ili krenuti sa lekcijama iz drugog kao da se ništa nije dogodilo prethodna dva meseca, ali je sada svima jasno - ili će se propušteno nadoknađiti ili za to vreme nema plate. Škole imaju sa ministarstvom zaključen ugovor CENUS po kome se plaća izvršeni rad, što znači da ako ne nešto ne uradi nema ni plate za to.

Na svu sreću pozivi na radikalizaciju štrajka i građansku neposlušnost nisu naišli na širu podršku u prosvetarskoj javnosti pa je polugodište okončano manje više regularno, ali je ostao utisak da jednom broju štrajkača i nije do proklamovanih zahteva, već da imaju neke svoje, samo njima znane ciljeve.

Ministar Verbić izjavio je, neposredno posle Nove godine, da će jedan od glavnih zadataka za njegovo ministarstvo u 2015. godini biti uspostavljanje efikasnije mreže škola u Srbiji, kao i racionalizacija broja zaposlenih u prosveti, ali da nijedna mera neće biti sprovedena bez dogovora sa sindikatima i nastavnicima. Ministar je ocenio da postoji način za optimizaciju mreže škola, a da će za to biti potrebno vreme, kao i obuka zaposlenih u lokalnim samoupravama. Prema njegovim rečima, i racionalizacija mesta zaposlenih u prosveti je u planu, ali se to neće dešavati bez dogovora sa sindikatima.

Ministar Verbić smatra da je rešenje u „ukrupnjavanju norme časova“. „To znači da umesto četiri nastavnika koji drže po 25 odsto časova imamo jednog koji drži 100 odsto. Naravno, ako je to moguće... ako to zahteva puno putovanja, nećemo to tražiti“, kazao je Verbić i ... ostao živ.

Uoči Božića penzionisani bivši lider Unije sindikata prosvetnih radnika Srbije, inače siva emencija ovog sindikata Miodrag Skrobonja izjavio je Tanjugu da će štrajk prosvetara biti nastavljen i u drugom polugodištu. Prema njegovim rečima „Ministar (Srdan Verbić) nas i ne zove na pregovore. On nam drži lekcije i udara nam šamare. Poslao nam je pismo da će nam se umanjiti zarada

za 22. decembar, kao da to tako može“, rekao je Skrobonja. Slične izjave davao je ovih dana i penzionisani prosvetni radnik i doživotni predsednik RO SRPS Slobodan Brajković, a od penzionera lidera još se nije oglasila Radmila Dođić, doživotna predsednica Foruma beogradskih OŠ, kao ni novi penzioner i još uvek lider Foruma beogradskih gimnazija i potpredsednik SRPS-a Miodrag Bata Sokić. Kako bi da sa osnovnim i srednjim školama štrajkuje i lider Nezavisnosti, inače profesor na zemunskom Poljoprivrednom fakultetu, moglo se očekivati da štrajkački odbor i dalje insistira na štrajku, pa je jasno bilo da je rešenje sve dalje i dalje.

Elem, u delu škola štrajk prosvetnih radnika trajao je i za vreme raspusta (nepoznat je termin „mirovanje štrajka“), a prosvetari su, i dalje između ostalog tražili da im ne budu smanjene zarade (iako je Zakon o umanjenju zarada stupio na snagu 28. oktobra 2014. godine, prim. aut.) i da se što brže uvedu platni razredi u javnom sektoru (iako je već donet Zakon o budžetu za 2015. godine i njime uređena politika plata u ovoj godini, prim. aut.), iako su zbog odbijanja da zaključe Sporazum sa Vladom, u međuvremenu ostali i bez Posebnog kolektivnog ugovora i jednokratne pomoći, a sva je prilika i bez dela zarade za vreme provedeno u štrajku.

Ministar prosvete Srdan Verbić je u petak 9. januara izrazio očekivanje da će kroz novu rundu pregovora (održani u subotu 10. januara, prim. aut.) sa čelnicima sindikata biti postignuto rešenje za štrajkačke zahteve i za subotu najavio novi sastanak sa sindikatima i ponovio da direktor škole vodi računa o nadoknadi izgubljenih časova tokom štrajka. Iako još nema rešenja za štrajk prosvetara koji traje od polovine novembra, Verbić je novinarima u Leskovcu rekao da se nastavnicima trude da i u ovakvim uslovima rade maksimalno kako bi šteta po učenike bila što manja. Govoreći o zahtevima sindikata, ministar je rekao da je na „nama da vidimo šta u 2015. možemo da uradimo pa da status nastavnika popravimo“ i da, kako kaže, poštovanje koji ostatak društva ima prema prosvetnim radnicima, bude povećan. Verbić je ponovio glavni zahtev prosvetara, da im se ne smanjuje plata, što, kako je naveo, nije jedino o čemu treba razgovarati.

Međutim nakon sastanka 10. januar i sastanka ŠO koji je održan u ponedeljak 12. januara stanje bilo je „ista meta isto rastojanja“ - razgovor gluhiv se nastavio. Sindikati su saopštili da nastavljaju protest i u drugom polugodištu, jer sa Ministarstvom prosvete nisu postigli dogovor o njihovim zahtevima. Sindikati su, u dopisu nakon tog sastanka, iskazali revolt zbog, kako navode, očigledne opstrukcije u vezi sa Posebnim kolektivnim ugovorom (PKU) i namernog obmanjivanja javnosti izjavama iz Ministarstva prosvete da je tekst PKU usaglašen i spreman za potpisivanje i o tome pisali premijeru Vučiću, zaboravljajući i na svoj deo odgovornosti.

Ministar Verbić je rekao da dobra volja postoji, ali da su mu „ruke vezane“ i ponovio da ni prosvetni radnici, kao ni drugi delovi javnog sektora, ne mogu biti izuzeti iz smanjenja plata u iznosu od 10 odsto. Ugovor sa Međunarodnim monetarnim fondom onemogućava da se u 2015. godini izdvoje bilo kakva vanredna davanja“ rekao je Verbić. Ono što se očekuje narednih dana, jeste da Ministarstvo prosvete uradi Predlog sporazuma koji će, između ostalog, podrazumevati i prekid štrajka i ponudi ga sindikatima na potpisivanje“, rekao je on.

Izvršni odbor NSPRV je štrajk od 17. novembra pa nadalje, ocenio neuspešnim i još jednom konstatovao da se proklamovani zahtevi (3, odnosno faktički 4) četiri sindikata: 1. Izuzimanje prosvete od smanjenja plata, 2. Donošenje Zakona o platnim razredima koji će obuhvatiti čitav javni sektor i primenu Zakona od 01.01.2015. godine, 3.1. Hitno otpočinjanje pregovora o Posebnom kolektivnom ugovoru za zaposlene u os-

novnim i srednjim školama i domovima učenika i 3.2. Hitno otpočinjanje pregovora o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, onako kako su formulisani i ne mogu u celosti ostvariti, tim pre što su dva od njih (zahtev broj 1 i zahtev broj 2) upućena na pogrešnu adresu - Ministarstva prosvete, a ne na adresu Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu i Ministarstva finansija. Što se tiče druga dva zahteva, Izvršni odbor je konstatovao da su predstavnici sindikata, uključujući i članove NSPRV, kao deo predstavnika SRPS-a sudelovali u izradi predloga izmena i dopuna PKU i predloga izmena i dopuna „krovnog“ zakona i da su PKU i Zakon usklađeni na nivou sindikata - Ministarstvo prosvete.

NSPRV i ovom prilikom podsetio da su zahtevi ovog Sindikata bili i ostali: 1. Donošenje Zakona o javnoj upravi sa platnim razredima, koji će obuhvatiti sve budžetske korisnike i 2. Hitno zaključenje PKU za zaposlene u osnovnim i srednjim školama i domovima učenika, i da je ove zahteve potvrdilo i Predsedništvo SrpS-a na sednici od 04.11.2014.g., ali da su, iz samo njima znanih razloga, predstavnici NSPRV i SrpS-a u zajedničkom štrajkačkom odboru delom prihvatili (predstavnik SOB-a), a delom bili preglasani (predstavnik NSPRV) i tri, odnosno tačnije četiri zahteva su sve vreme figurirala kao zajednički zahtevi svih sindikata, iako o krunskom zahtevu - broj 1: Izuzimanje prosvete od smanjenja plata, niži je bilo pregovora, a ni mogućnosti da se on ispuni, jer je nedelju dana pre formulisanja ovog zahteva stupio na snagu Zakon o privremenom uređivanju osnovica za obračun i isplatu plata, odnosno zarada i drugih stalnih primanja kod korisnika javnih sredstava („Sl. glasnik RS“ broj 116/14), pa su „ispod žita“ pregovarači pokušali da linearno umanjeje plata svima kompenzuju kroz solidarnu pomoć, koju bi Vlada isplatila svim prosvetarima kojima su plate umanjene, kao što je to učinili i u nekim drugim delatnostima. Nažalost, pregovarači 4 sindikata su i to odbili i, najverovatnije, prosvetare ostavili i bez tih sredstava, kao što smo uostalom zbog odbijanja da se zaključi ponudeni sporazum sa Vladom Srbije, odnosno resornim ministarstvima, ostali i bez kolektivnog ugovora, a sve po principu da su pregovarači „jureći goluba na grani, ostali i bez vrapca u ruci“.

I tako, umesto da naprave kompromisni i održiv dogovor i to sve stave na papir, stalnim odbijanjem doveli su zaposlene u prosveti u poziciju da nakon više od dve i po decenije po prvi put nemaju zaključen kolektivni ugovor, pa samim time ni prava koja su u tom aktu bila utvrđena. Stoga je Izvršni odbor dosadašnje pregovore jedino i mogao oceniti negativnom ocenom, kao što je negativno ocenio i rad kompletnog štrajkačkog odbora i način vođenja štrajka, jer je svima znano da i za dogovor i za svađu treba dvoje, a ne da se odgovornost za nepostizanje sporazuma prebacuje na drugu stranu.

I tako se štrajk uvukao i u drugo polugodište, bez izgleda na rezultat i rešenje. Kolektivni ugovori su prestali da važe i škole su u obavezi da donesu Pravilnike o radu, a do tada na zaposlene u prosveti primenjivaće se odredbe rigidnog Zakona o radu.

Zahvaljujući „dobrim uslugama“ Agencije za mirno rešavanje sporova i arbitru prof. dr Živku Kuljiću 16. i 21. januara postignut je napredak i konačno je usaglašen PKU za zaposlene u OŠ i SŠ i domove učenika i Sporazum o rešavanju spornih pitanja, pa se naročito i zbog činjenice da je Vlada prihvatila PKU na sednici od 27. januara očekivalo da 30. januara dođe do potpisivanja Sporazuma i PKU i okončanja višemesečnog haosa u srpskim kućama znanja. Nažalost i taj dan je potračen uzalud i bez rezultata.

Sindikati se i dalje ponašaju po onoj dečijoj „kriv je neko drugi“, a „štrajk se nastavlja do ispunjenja svih zahteva“. Očigledno da će o ovom problematičnoj sindikalnoj akciji biti reči i u narednom broju našeg Informatora.

PRETERANA BRIGA ZA ZAPOSLENE U JAVNOM SEKTORU

Prateći informativne emisije i čitajući napise u novinama o aktuelnim merama vlade, a pre svega o predlogu budžeta za 2015. godinu, ne mogu da se otmem utisku da je površnost komentara izuzetno izražena. U većini komentara se licitira koliko će radnika (uglavnom državne uprave ili javnih preduzeća) ostati bez posla zbog najavljenih mera vlade. Pozivam da konačno u fokusu interesovanja javnosti budu zaposleni u privatnom sektoru. Podsećam da se, po svi istraživanjima, u privatnom sektoru više radi a manje zaraduje. Kako tim ljudima da pomognemo. Zaposleni u tzv. javnom sektoru (manje rade, više zaraduju na budžetu su koji pune zaposleni iz privatnog sektora. Ko vodi računa i koliko prati podatke o broju zatvorenih malih preduzeća i broju lica i porodica koje su otale bez prihoda. Ko će njima obezbediti bilo šta

(socijalni program možda). Ponašamo se kao da svi ljudi ne postoje.

Takođe me je smanjenje plata (opet u javnom sektoru) podstaklo na razmišljanje. Drama zbog deset odsto smanjenja?! Da li neko brine ako se u privatnim preduzećima zbog uslova poslovanja, ili nečeg drugog, smanje plate. Da li znamo da su zaposleni u privatnom sektoru srećni ako im se plata smanji samo deset odsto, i ako je prime u roku od dva, tri meseca.

Predlažem da se organizuje informisanje srećnika koji rade u javnom sektoru o uslovima rada u stvarnom životu (čitaj privatni sektor). Apsolutno sam protiv dotiranja plata zaposlenih i uopšte poslovanja javnog sektora.

Priznajem, dosadila je briga o zaposlenima u javnom sektoru.

Aleksandar Maksimović, Beograd

UMANJENJE PENZIJA PRETVORITI U DRŽAVNI DUG

Zakon o privremenom uređenju načina isplate penzija uopšte ne sadrži član kojim se reguliše „privremenost“.

Penzioneri nisu ti koji ne shvataju finansijske teškoće države. Ne sporimo da je državnim budžetu potrebna pomoć. Neka to bude i od nas „imućnijih“ penzionera. Ali, da li je to moralo da se reguliše zakonom? Zar nije moglo da se reguliše propisom o obaveznoj pozajmici u „visini smanjene penzije“? Zašto pozajmici? Zato što to

onda ne bi bilo, s jedne strane definitivno otimanje stečenog, a sa druge strane po obećanju premijera, Srbija će 2016. ili 2017. godine „stati na obe noge“ pa će biti u mogućnosti da nam vrati pozajmicu.

Kako to tehnički izvesti? Jednostavno, na kraju svake godine za ukupan iznos umanjene penzije svaki penzioner bi dobio tzv. državne zapise, tj. trezorske zapise, oročene do kraja 2017. godine. Alternativa bi mogla da bude i dodela akcija „Telemekoma Srbija“ u protivvrednosti ukupnog iznosa

umanjene penzije koje bi se izdvojile od dela akcija kojima sada raspolaže država, a koji u ovom trenutku iznosi 71 odsto. Nikad nije kasno da se doneti zakon ukine, i pre odluke Ustavnog suda. Ako na ovo pismo ne bude ni slova od reakcije od strane države, onda nam je sve jasno. Država, koju je sadašnja generacija izgrađivala, otpisala nas je zauvek. Posledično, ne treba se čuditi što godišnje u inostranstvo ode na desetine hiljada naših građana.

Branko Besedić, Novi Beograd

KAKO DA „BUDŽETLIJE“ POSTANU DEO TRŽIŠTA RADA

Nije potrebno biti ekonomista da bi se shvatilo da država u kojoj se kasa brže prazni nego što se puni nema budućnost. Vlast je na minimum smanjila izdatke koje je mogla (kultura, zdravstvo, školstvo, penzije i sl.), ali i dalje je trošak za isplatu prinadležnosti zaposlenima prevelik teret za budžet. Već duže vreme je ograničavanje i/ili smanjivanje ovih primanja jedna od glavnih tema razgovora u medijima, ali i van njih. Ne iznosim sumnju u stručnost i namere službenika koji su zaduženi da izračunaju umanjene, ali se plašim da rezultatom njihovog posla niko neće biti zadovoljan. Plašim se takođe da će uzvratni udarac uvređenih službenika biti u skladu sa dosetkom koja nas prati od polovine prošlog veka: „Ne mogu toliko malo da me plate...“. Čime nastavljamo da se krećemo u vrtinom kolu, iščekujući konačnu propast. Umesto toga, ima predlog da se visina ukupnog iznosa za isplatu primanja zaposlenim iz budžeta poveže sa iznosom za isplatu primanja u privatnim preduzećima. Ovakav princip donosi nekoliko prednosti u teškom trenutku u kom se nalazimo. Kao prvo, „budžetlije“ će postati deo tržišta ako je godina dobra za većinu u zemlji – njihove plate će rasti, ako nije – neće. Kao drugo, s obzirom na prirodu posla kojim se bave, biće motivisani da neprekidno utiču na poboljšanje

poslovnog okruženja u Srbiji, kao i da svim silama suzbijaju sivu ekonomiju, jer time upravo utiču na povećanje svojih primanja. Rukovodioci će se naći u prilici da konkurišu jedni drugima, pokušavajući da planovima, programima i rezultatima osvoje veći deo „kolača“, a državi se omogućilo da utiče na razvoj određenih ustanova na račun drugih, u skladu sa tekućim potrebama. Cilj svakog novog zakona bio bi poboljšavanje uslova za poslovanje u privatnim preduzećima. Zapošljavanje „preko veze“ bi izgubilo smisao...

Umesto nekontrolisano skupog državnog aparata, koji sačinjava narastajuća armija slabo plaćenih, nezadovoljnih službenika, nezainteresovanih za svoj posao, dobili bismo jeftiniji, manji, upravljivi aparat, sačinjen od dobro plaćenih stručnjaka zainteresovanih da svojim radom doprinesu sebi i svojoj okolini.

Svi smo u istom brodu, na nemirnoj vodi, motor „kašlje“ a goriva nema dovoljno. Da bismo se bezbedno dokopali obale, neophodno je da svi snažno veslamo u istom pravcu; oni koji to nisu u stanju neka barem ne ometaju one koji to mogu i hoće.

Ivan Lukić, Beograd

KAKO DA IZAJDEMO IZ INTELEKTUALNE ŽABOKREČINE

S a velikom mučninom sam pročitao u rubrici „Medu nama“ dopis g. Radula Jovanovića pod naslovom „Protivurečnost u obrazovanju i nauci“ (22.12). Posebno mi je upala u oči rečenica, citiram: „Da bi napredovali u struci i naučnoistraživačkim ustanovama i na fakultetima (doktorandi, istraživači, asistenti, docenti, profesori...) postoje zakonske obaveze da se u naučnim časopisima objavi određen broj radova. Kako ako časopisi neredovno izlaze sa smanjenim brojem stranica i u ograničenom? Na ovaj način čini se šteta ambicioznom naučnom radniku, ali i državi koja ima deficit u visokoobrazovanim kadrovima.“ Kraj citata!

Dabome, tzv. naučni radovi se slažu na kama-

ru pa se onda u Ministarstvu prosvete i nauke tzv. naučni radovi kvantifikuju, vrednuju količinski, da prevedem na srpski, a ne po kvalitetu! Takav način vrednovanja koji zagovara i g. Jovanović je čisto intelektualno beščašće. Nažalost, takav kriterijum uvelo je upravo ovo odgovarajuće ministarstvo, ali i to treba podvući, na inicijativu tzv. naučnih radnika! Tako, na primer, tri objavljena rada u opskurnom časopisu kao što je „Arhiv bioloških nauka“ po merilima kvantifikacije vrede više nego jedan rad objavljen u najprestižnijem naučnom časopisu „Nejčer“. Setimo se samo nedavnog skandala upravo u tom časopisu, a i mnogi drugu objavljuju „naučne“ radove po principu „plati na klati“! Nije onda ni čudo što

se posle takvog vrednovanja često citira aforizam poljskog aforističara Ježija Leca: „Mnogi nedostatak talenta nadoknađuju nedostatkom karaktera“.

I kako izaći iz ove intelektualne žabokrečine, intelektualnog beščašća? Jedini izlaz jeste da se prvo ustanovi preko jedne međunarodne, objektivne nepristrasne recenzije ko su uopšte kod nas naučnici? Čujemo tako sa vrlo merodavnog mesta da na Beogradskom univerzitetu 50 odsto redovnih profesora nema objavljen nijedan naučni rad!

Sve u svemu, dopis g. Radula Jovanovića je razočaravajuć, bolan, poražavajuć. Verovatno i sa epilogom, ovo je igra bez granica!

Vladimir Glišin, Beograd

SMANJENJE PENZIJA I USTAV

Pismo „gramzivog i beskrupuloznog penzionera“ („Politika“ 16.12.2014) podstaklo me je da oglasim. Istina, ja sam u „boljem položaju, meni je penzija umanjena samo za 15.000 dinara. Setio sam se članka „Penzije: nemoguća misija surogat zakona“ („Politika“ 4.12.2014) našeg uglednog sudije, profesora Zorana Ivoševića i uzeo da pogledam Ustav RS. U članu 21 (Zabrana diskriminacije) stoji: „Zabranjena je svaka diskriminacija, neposredna ili posredna, po bilo kom osnovu, a naročito po osnovu rase, pola, nacionalne pripadnosti, imovnog stanja...“

Ministar koji je predložio ovaj zakon je položio zakletvu koja glasi: „Zaklinjem se na odanost RS i svojom čašću obavezujem da ću poštovati Ustav...“ Pitam se šta se dešava sa ministrom koji prekrši zakletvu?

Posmatrajući druge zemlje koje su bile u krizi, vidi se da su penzije zamrzavane a zaposlenima je uzimano 20-30 odsto, tako gde nisu zamrznute oporezivanje je bilo manje nego kod plata. Na TV se stalno čuje parola „U Srbiji nema diskriminacije.“

Dorde Zrnić, Beograd

ПЛАТЕ ОД 34.324 ДО 50.668 ДИНАРА

Према подацима Министарства просвете, најнижа плата која је исплаћена у просвети за децембар 2014. године је плата учитеља у основној

школи (четврти степен стручне спреме) и она износи 34.324 динара. Наставници у средњим школама (са седмим степеном стручне спреме) добили су 44.299 динара,

док су одељенске старешине, у зависности од тога да ли раде у сеоским, градским или специјалним школама за децембар добиле од 46.064 до 50.668 динара.

РАЗГОВОР (НЕ)УГОДНИ Трошкови превоза за просветаре: Као „сапуница“

На основу незаконитог и Уставу спорног Споразума о путним трошковима за запослене у просвети са територије Града Суботице, који се као такав примењивао од јануара 2009. па до половине августа 2014. године, а који је био потписан од стране председнице Самосталног синдиката и тадашњег градоначелника Суботице, запосленима у просвети исплаћивао се новчани износ умањен за 25% од цене која је прописана Законом о раду и ПКУ.

Уставни суд, пред којим је НСПРВ покренуо процес, оспорио је одредбе Споразума које нису биле у складу са законом, па је тиме дугогодишња неправда према запосленима у просвети отклоњена, пошто се од 01.09.2014. год. путни трошкови исплаћују у законским оквирима.

Међутим, да би се гледало у будућност, потребно је испривити грешке из прошлости и сагледати садашњост. У конкретном случају поставља се питање: шта са запосленима који су пет година били оштећени!? НСПРВ је више пута слао допис градоначелнику Суботице ради договора о наслеђеним и нерешеним проблемима. Многи оштећени чланови НСПРВ поднели су захтеве, тражећи заостале надокнаде.

На основу тих захтева, градоначелник Суботице сазвао је састанак 15.01.2015., на којем су били присутни и његови сарадници, представници Самосталног синдиката и председница Градског одбора НСПРВ у Суботици.

Тежиште разговора било је у законској оправданости потраживања заосталих путних трошкова и на заједничкој изради правилника о исплати будућих путних трошкова. Договорено је да у кратком року синдикати и представници градске управе предложе радне групе које ће се бавити израдом новог правилника о путним трошковима и начину решавања исплате заосталих путних трошкова.

Представници Самосталног синдиката на заједничком састанку понашали су се као лик из драмског дела „Чекајући Годоа“ који је криво ципелу која га је жуљала, а грешка је била у његовој ноzi и, уместо бар извињења и нама и колегама које су оштетили, терају по старом, држећи страну власти, а на члановима и другим запосленима у суботичкој просвети!

Јелена Зејак, председница ГО НСПРВ Суботица

УРУЧЕНЕ СВЕТОСАВСКЕ НАГРАДЕ

Министарство просвете, науке и технолошког развоја уручило је 27. јануара „Светосавске награде“ које се додељују установама и појединцима за заслужним за допринос унапређењу образовања и васпитања. На свечаној церемонији у Влади Србије укупно 13 признања уручио је министар просвете Срђан Вербић.

Добитници Светосавске награде су наставница српског језика и књижевности у Петој београдској гимназији Виолета Кеџман, као и ученик четвртог разреда Гимназије „Јован Јовановић Змај“ у Новом Саду Стефан Веља. Веља је добитник златне медаље на међународном сајму за техничке иновације „Еурека“, ордена првог реда Краљевине Белгије, награде руског Института Гордињски, као и награде румунског Министарства просвете за достигнут висок научни у технички ниво у иновацији.

Светосавском наградом награђен је директор Музичке школе „Стеван Мокрацац“ у Пожаревцу Зоран Марић, а признање је заслужила и Угоститељско-туристичка школа у Врњачкој

Бањи. Лауреати су ученица трећег разреда Основне и средње школе „9.мај“ из Зрењанина Валентина Манојлов, ученица Основне школе „Мирослав Антић“ из Оџака Нина Денић. Признање Министарства просвете уручено је и ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“, из Крагујевца, као и школи „Вук Стефановић Караџић“ из Левосоја код Бујановца.

Светосавски лауреати су и редовни професор Факултета драмских уметности у Београду Зоран Поповић, као и учитељ у Основној школи „Браћа Рибар“ у Доњој Борини код Малог Зворника Душан Станковић. Међу заслужнима за унапређење просвете нашле су се Предшколска установа „Вукица Митровић“ из Лесковца, Пољопривредни факултет Универзитета у Новом Саду, као и директор Основне школе „Вук Караџић“ из Београда Златко Грушановић.

„То су личности које се истичу својим знањима, успесима, карактером. Они доприносе добром раду установа из којих долазе, унапређењу образовања и васпитања, негују добре међуљудске односе, имају значајна постигнућа у раду са децом и ученицима“, ка-

зао је министар Вербић уручујући признања. Он је рекао и да су међу добитницима и институције које су одличним резултатима доказале посвећеност у раду, које нуде квалитетну наставу и програм, развијају подстицајну атмосферу, толеранцију, вишејезичност и мултикултуралност. Министар је изразио наду да ће ова награда добитницима представљати додатни мотив и подстицај да истрајете у својим напорима и раду, и да ћемо у будућности имати прилике да чујемо и о другим вашим изузетним успесима.

ВЕРБИЋУ, СМЕНИТЕ НЕОДГОВОРНЕ!

Помоћници министра Срђана Вербића, државни и градски секретари за образовање, злоупотребили су свој положај да би зарађивали на семинарима за наставнике. То је утврдио сам министар Вербић, који је колеге одмах обавестио да зна шта рад, и да ће, буду ли наставили с тим, против њих покренути дисциплински поступак.

Тезгарење високих функционера Министарства просвете није новост. Наставници морају да иду на разне семинаре, како би скупили бодове за лиценцу, а многи чиновници Министарства то већ годинама користе да би на истим семинарима зарађивали као предавачи. Да ствар буде гора, већину семинара организују издавачке куће, па се таква предавања неретко користе за промоцију одређених уџбеника. Тако издавачи додатно пуне буџет, а предавачи целове, јер само на једном предавању зараде од 100 до 300 евра.

Уплашени да ће изгубити лиценцу, наставници дају и пола своје бедне плате да би прошли папрено скупа предавања бахатих функционера. О томе шта науче за неколико сати трућ-бла приче сувишно је и

помињати. Довољно је само рећи да се многи од предвача ни не сећају када су последњи пут крчили у учионицу са ђацима. Њихова имена чак нису ни тајна, јер их организатори семинара радо представљају. Љубиша Антонијевић, Богољуб Лазаревић, Драган Манчић, Надница Стаменковић, Радојко Гачевић, само су неки од искуснијих предавача.

Због воље и храбрости да почну чистку у својим редовима, министру Вербићу овога пута треба дати чисту петицу. Али, министре, да би вам петица била и закључена, није довољно да положите само један тест. Није довољно обавештење које ће многи од ваших сарадника бацити у корпу или затурити негде у фиоци.

Није довољно ни склонити уместо сменити. Зато не прикривајте узроке, већ их лечите. Нарочито сад, кад су вам пред носем и кад сте најважнији корак већ направили. У супротном, тешко ћете догурати до двојке, а без ње се година не може положити.

Миљана Лесковац („Блиц“)

ZARADE U REPUBLICI MANJE 1,6%, U VOJVODINI ZA 3,3%

Prosečna zarada isplaćena u novembru 2014. godine iznosila je 60.982 dinara. U odnosu na prosečnu zaradu isplaćenu u oktobru 2014. godini, nominalno je bila manja za 1,6%, a realno je manja za 1,6%. U AP Vojvodini prosečno isplaćena zarada za novembar 2014. godine iznosila je 59.213 dinara i u odnosu na prosečno isplaćenu zaradu u oktobru 2014. godine nominalno je bila manja za 2,8%. U poređenju zarade u prosveti i republički proseki i dalje su plate prosvetara ispod proseka 1,4 odsto, a slična je sudbina i neto zarada koja je za zaposlene u prosveti još nepovoljnija jer prosvetari nose kući 2,4 odsto manje od prosečnog zaposlenog u Republici.

Najviše prosečne zarade u novembru u Srbiji isplaćene su zaposlenima u Kosjeriću - 67.458 dinara, a najniže u Priboju - 19.614 dinara, pokazali su podaci Republičkog zavoda za statistiku (RZS). U vrhu po visini plata u novembru posle Kosjerića, slede beogradske opštine Surčin - 63.571 dinar, Lazarevac - 63.332 dinara, Lajkovac - 61.340 dinara i Kostolac - 59.497 dinara. Među opštinama sa najnižim platama, osim Priboja, su i Kuršumlija - 24.401 dinara, Bela Palanka - 25.787 dinara, Malo Crnice - 26.062 dinara i Temerin - 26.097 dinara.

Posmatrano po delatnostima, najveće prosečne zarade imali su zaposleni u uslužnim delatnostima u rudarstvu - 99.368 dinara, a najmanje zaposleni u proizvodnji ostalih saobraćajnih sredstava - 15.381 dinar. U vrhu po visini plate su i zaposleni u proizvodnji koks i derivata nafte - 94.230 dinara, zaposleni u eksploataciji sirove nafte i prirodnog gasa - 92.844 dinara, zaposleni u delatnosti udruženja - 86.510 dinara i zaposleni u proizvodnji duvanskih proizvoda - 84.238 dinara.

Među onima sa najnižim zaradama su i zaposleni u kinematografskoj, televizijskoj i muzičkoj produkciji sa 18.161 dinar, preradi drveta i proizvoda od drveta, osim nameštaja - 21.987 dinara, zaposleni u delatnosti putničkih agencija, tur-operatora i rezervacija - 22.174 dinara i u proizvodnji odevnih predmeta - 22.337 dinara.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena

Prosečne zarade po zaposlenom u Republici Srbiji, po delatnostima	Zarade		Zarade bez poreza i doprinosa	
	XI 2014	I-XI 2014	XI 2014	I-XI 2014
Ukupno	60982	60765	44206	44038
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	52211	50800	37667	36693
Rudarstvo	100058	98167	71286	69833
Prerađivačka industrija	52878	52290	38490	38146
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom	107958	107526	76813	76391
Snabdevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama	55919	54926	40354	39529
Građevinarstvo	51894	50789	37545	36738
Trgovina na vel i malo i popravka motornih vozila	45255	45266	33455	33425
Saobraćaj i skladištenje	64182	62667	46701	45435
Usluge smeštaja i ishrane	32636	33507	24220	24800
Informisanje i komunikacije	103306	103882	77744	78126
Finansijske delatnosti i delatnost osiguranja	104077	102218	75952	74061
Poslovanje nekretninama	54480	65406	38939	46964
Stručne, naučne, informacione i tehničke delatnosti	87604	87708	63822	64695
Administrativne i pomoćne uslužne delatnosti	49692	44828	35934	32492
Državna uprava i obavezno socijalno osiguranje	73332	74415	52445	53164
Obrazovanje	60139	60245	43145	43225
Zdravstvena i socijalna zaštita	57832	59100	41653	42512
Umetnost; zabava i rekreacija	53999	55592	39003	40176
Ostale uslužne delatnosti	43816	44672	32532	32955

Prosečna zarada isplaćena u novembru 2014. (RSD)		
	Zarada	Neto zarada
Rep. Srbija	60.982	44.206
Vojvodina	59.213	42.874

Prosečna neto zarada po stanovniku isplaćena u novembru 2014. (RSD)		
	Po stanovniku	Indeks
Rep. Srbija	10.494	100,0
Vojvodina	9.978	95,1

na u novembru 2014. godine iznosila je 44.206 dinara. U poređenju sa prosečnom zaradom bez poreza i doprinosa isplaćenom u oktobru 2014. godine, nominalno je bila manja za 1,6%, a realno je manja za 1,6%. U AP Vojvodini je prosečna isplaćena neto zarada za isti mesec ostvarena u izno-

su od 42.874 dinara i u odnosu na isplaćenu neto zaradu u oktobru 2014. godine nominalno je bila manja za 3,3%. Ako neto zaradu rasporedimo na broj stanovnika ispada da su građani Republike dobili (prosečno) po 10.494 dinara, a građani severne pokrajine po 9.978 dinara ili čak 4,9 odsto manje.

Period januar–novembar 2014/ januar–novembar 2013.

Prosečna zarada isplaćena u periodu januar–novembar 2014. godine, u poređenju sa prosečnom zaradom isplaćenom u periodu januar–novembar 2013. godine, nominalno je veća za 1,5%, a realno je manja za 0,6%.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena u periodu januar–novembar 2014. godine, u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u periodu januar–novembar 2013. godine, nominalno je veća za 1,7%, a realno je manja za 0,4%.

BDP U 2013. PORASTAO ZA 2,6 ODSTO

Republički zavod za statistiku objavio je konačne rezultate godišnjeg obračuna bruto domaćeg proizvoda (BDP) po metodologiji ESA 2010, prema proizvodnom i rashodnom pristupu, u tekućim i stalnim cenama, za 2013. godinu. Bruto domaći proizvod u 2013. godini iznosio je, u tekućim cenama, 3 876 403,4 mil. RSD. U odnosu na prethodnu godinu, BDP nominalno je veći za 2,6%.

Posmatrano po delatnostima, u 2013. godini najznačajnije učešće u formiranju BDP-a imaju: sektor prerađivačke industrije, 16,1%, sektor trgovine na veliko i malo i popravke motornih vozila, 9,7%, sektor poslovanja nekretninama, 8,7%, i sektor poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, 7,9%. S druge strane, u upotrebi BDP-a učešće izdataka za ličnu potrošnju domaćinstava je 74,4%, izdataka za finalnu potrošnju države, 17,8%, bruto investicija u osnovne fondove, 17,2%, izvoza robe i usluga, 41,2% i uvoza robe i usluga, 51,9%.

Realni rast BDP-a u 2013. godini, u odnosu na prethodnu godinu, iznosio je 2,6%. Po delatnostima, u 2013. godini u sektoru prerađivačke industrije ostvaren je realni rast bruto dodate vrednosti od 5,7%, sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, 20,9%, sektoru snabdevanja električnom energijom, gasom i parom, 13,0%, i sektoru saobraćaja i skladištenja, 7,6%. Najveći realni pad bruto dodate vrednosti zabeležen je u sektoru finansijskih delatnosti i delatnosti osiguranja, 9,5%, i sektoru usluga smeštaja i ishrane, 8,1%. Posmatrano sa rashodne strane, najveći realni rast beleži izvoz robe i usluga, 21,3%, dok bruto investicije u osnovne fondove imaju realan pad, 12,0%.

U skladu s prelaskom na nove međunarodne standarde SNA 2008 i ESA 2010, revidirane serije podataka raspoložive su počev od 1995. godine.

Period novembar 2014/ novembar 2013.

Prosečna zarada isplaćena u novembru 2014. godine nominalno je veća za 0,1%, a realno je manja za 2,2% od prosečne zarade isplaćene u novembru 2013. godine.

Prosečna zarada bez poreza i doprinosa isplaćena u novembru 2014. godine nominalno je veća za 0,2%, a realno je manja za 2,1% u odnosu na prosečnu zaradu bez poreza i doprinosa isplaćenu u novembru 2013. godine.

DINAR SLABIJI 5,2 ODSTO

Dinar je poslednjeg dana stare godine ojačao prema evru za 0,1 odsto i zvanični srednji kurs bio je 120,9583 dinara za jedan evro. Po podacima NBS, evro je dan ranije koštao osam para više i kurs je bio 121,0481 dinara za evro. Narodna banka Srbije prodala je u utorak 75 miliona evra na Međubankarskom deviznom tržištu, da bi ublažila promenu kursa.

Dinar je tako bio slabiji prema evru za 5,2 odsto nego na početku ove godine, a za 0,3 odsto slabiji nego pre mesec dana. Dinar je ove godine bio najjači u odnosu na evro 1. januara, kada je jedan evro koštao 114,6421 dinara, a najslabiji 18. decembra, kada je evro bio 122,6321 dinara. Centralna banka je ove godine na Međubankarskom deviznom tržištu prodala ukupno jednu milijardu i 860 miliona evra, a kupila ukupno 250 miliona evra, da bi ublažila kolebanje kursa.

INFLACIJA 1,7 ODSTO

Indeksi potrošačkih cena definišu se kao mera prosečne promene maloprodajnih cena robe i usluga koje se koriste za ličnu potrošnju. Cene ovih proizvoda i usluga u decembru 2014. godine, u odnosu na novembar iste godine, u proseku su niže za 0,4%. Potrošačke cene u decembru 2014. godine, u poređenju sa istim mesecom prethodne godine, povećane su za 1,7%, dok prosečan godišnji rast iznosi 2,9%.

Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje, u decembru 2014. godine, u odnosu na prethodni mesec, pad cena je zabeležen u grupama Alkoholna pića i duvan (-2,7%), Transport (-2,1%), Hrana i bezalkoholna pića (-0,4%) i Restorani i hoteli (-0,3%). Rast cena zabeležen je u grupama Komunikacije (2,5%), Stan, voda, električna energija, gas i druga goriva i Nameštaj, pokućstvo i tekuće održavanje stana (za po 0,3%), Rekreacija i kultura (0,2%) i Zdravstvo (0,1%).

ПРИЈЕМ У РАДНИ ОДНОС У ШКОЛИ

Питање: Како школа треба да поступи ако се на расписани конкурс не јави ниједан кандидат који испуњава услове у погледу стручне спреме?

Одговор: Одредбом члана 130. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 52/11 и 55/13 – даље: Закон), између осталог, прописано је да директор доноси одлуку о избору наставника, васпитача и стручног сарадника у року од осам дана од дана добијања резултата психолошке процене способности за рад са децом и ученицима. Ако по конкурсима није изабран ниједан кандидат расписује се нови конкурс.

Према томе, директор школе расписује конкурс и врши избор и пријем лица у радни однос. Он може да не изврши избор кандидата и да распише нови конкурс.

Одредбом члана 132. став 1. тачка 3) Закона прописано је да установа може да прими у радни однос на одређено време без конкурса лице до избора кандидата – када се на конкурс не пријави ниједан кандидат или ниједан од пријављених кандидата не испуњава услове – до завршетка школске године.

Имајући у виду изнето, школа треба да поступи тако што ће примити у радни однос на одређено време лице које не испуњава услове, у смислу одредбе члана 132. став 1. тачка 3) Закона и са тим лице закључити уговор о раду на одређено време до избора кандидата, а најкасније до завршетка школске године. то значи да директор школе по закључењу наведеног уговора о раду, у што краћем року, треба да распише нови конкурс, односно да што пре обезбеди да наставу изводе стручна лица.

Према томе, расписивање нови конкурса биће онолико пута колико је неопходно да би се обезбедило пријем лица које испуњава све услове конкурса. (*Мишљење Министарства просвете, науке и технолошког развоја, број 011-00-317/2013-02 од 26. новембра 2013*)

КОЕФИЦИЈЕНТ ЗАПОСЛЕНОГ СА I СТЕПЕНОМ СТУДИЈА

Питање: По ком коефицијенту се обрачунава плата запосленог који је завршио први степен академских или струковних студија са остварених 180 ЕСП бодова?

Одговор: Законом о високом образовању („Службени гласник РС“ бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08 и 44/10), прописане су врсте и нивои студија, који се остварују кроз струковне и академске студије, зависно од одобрених студијских програма.

Чланом 8. став 2. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 72/09 и 52/11), прописано је да је наставник, васпитач и стручни сарадник лице које је стекло одговарајуће високо образовање:

1. на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије или специјалистичке струковне студије) у складу са Законом о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 76/05, 100/07 – аутентично тумачење, 97/08 и 44/10), почев од 10. септембра 2005. године;
2. на основним студијама у трајању од најмање четири године, по пропису који је уређивао високо образовање до 10. септембра 2005. године.

Изузетно, наставник и васпитач јесте и лице са стеченим одговарајућим високом образовањем на студијама првог степена (основне академске, односно струковне студије), студијама у трајању од три године или вишим образовањем.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01, 15/02-др. уредба, 30/02, 32/02-испр., 69/02, 78/02, 61/03, 121/03, 130/03, 67/04, 120/04, 5/05, 26/05, 81/05, 105/05, 109/05, 27/06, 32/06, 58/06, 82/06, 106/06, 10/07, 40/07, 60/07, 91/07, 106/07, 7/08, 9/08, 24/08, 26/08, 31/08, 44/08, 54/08, 108/08, 113/08, 79/09, 25/10, 91/10, 20/11, 65/11, 100/11 и 11/12 – даље: Уредба), утврђују се коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, зависно од послова који се обављају и стручне спреме неопходне за обављање тих послова, стечене након завршене школовања, исказане у степенима стручне спреме.

Како није могуће вршити уподобљавање завршених струковних или академских студија неком од степена стручне спреме, Министарство просвете, науке и технолошког развоја је индицирало измену и допуну Уредбе, и то са Министарством рада, запошљавања и социјалне политике, као предлагачем исте, Републичким секретаријатом за законодавство и Министарством финансија и привреде, априла месеца текуће године ускладило коначан Предлог Уредбе о изменама и допунама Уредбе. Процедура доношења исте Уредбе је и даље у току.

Наведеним Предлогом Уредбе о изменама и допунама Уредбе дефини-

сано је да се наставницима који су завршили основне академске студије и основне струковне студије, 180 ЕСПБ, плата исплаћује по коефицијенту 14,88, односно по коефицијенту прописаном за VI степен стручне спреме важеће Уредбе. (*Мишљење Министарства просвете, науке и технолошког развоја, бр. 120-01-00090/012-08 од 24. децембра 2012*)

„ЗАТЕЧЕНИ“ НАСТАВНИЦИ

Питање: Да ли наставници имају право да наставе са извођењем наставе у школи у којој су засновали радни однос ако се измени правилник о врсти стручне спреме, па њихова стручна спрема више није одговарајућа?

Одговор: Наставници који су при заснивању радног односа у школи испуњавали услов у погледу степена и врсте образовања за извођење наставе из одређених предмета, и даље могу да изводе наставу уколико изменама правилника о врсти стручне спреме њихово образовање више није предвиђено, односно имају право да наставе са извођењем наставе у школи у којој су засновали радни однос. (*Мишљење Министарства просвете, науке и технолошког развоја, бр. 611-00-2840/2013-02 од 9. октобра 2013*)

ИЗДАВАЊЕ ДУПЛИКАТА СВЕДОЧАНСТВА

Питање: Какав је поступак издавања дупликата сведочанства и уверења о положеном завршном испиту у основној школи?

Одговор: Одредбом члана 91. став 1. Закона о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС“, број 55/13) прописано је да школа издаје дупликат јавне исправе на прописаном обрасцу, после оглашавања оригинала јавне исправе неважећим у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Из наведеног произлази да је потребно да ученик или његов стара-лац огласи оригинала јавне исправе неважећим у „Службеном гласнику Републике Србије“, а након тога да се обрати школи у којој је завршио основно образовање и васпитање ради издавања дупликата сведочанства и уверења о положеном завршном испиту. (*Мишљење Министарства просвете, науке и технолошког развоја, бр. 610-00-286/2014-02 од 26. маја 2014*)

РАД У ПУ (НИ)ЈЕ РАД У УСТАНОВИ ОБРАЗОВАЊА

Питање: Да ли се рад у предшколској установи од 1995. до 2003. године сматра радом у установама образовања или је то рад из делатности васпитања?

Одговор: До доношења Закона о основама система образовања и васпитања делатност предшколског васпитања и образовања била је уређена у оквиру система друштвене бриге о деци – Законом о друштвеној бризи о деци („Службени гласник РС“, бр. 42/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94, 47/94, 25/96, 29/01, 16/02, 62/03 и 64/03).

Делатност установа за децу према Закону о друштвеној бризи о деци била је уређена тако да је предшколског васпитања и образовања било у надлежности трију министарстава – министарства надлежног за социјална питања, министарства надлежног за просвету и министарства надлежног за здравље. У току примене тог закона промениле су се околности, услови и захтеви за остваривање права на предшколско васпитање и образовање.

Законом о министарствима („Службени гласник РС“, број 27/02), надлежност тадашњег Министарства просвете и спорта проширена је пословима државне управе који се односе и на делатност предшколског васпитања и образовања.

Доношењем Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 62/03, 64/03 – исправка, 58/04, 62/04 – исправка, 79/05 – др. закон и 101/05 – др. закон, у даљем тексту: Закон) извршено је нормативно обједињавање делатности предшколских установа у оквиру делатности образовања чиме се обезбеђује већа ефикасност и унапређивање рада предшколских установа, као и унапређивање остваривања права деце гарантованих Конвенцијом УН о правима детета, чији је потписник и наша земља.

Согласно наведеном, даном ступања на снагу Закона из 2003. године делатност предшколског васпитања и образовања постаје део система образовања и по први пут овим законом уређују се јединствено основне система предшколског васпитања и образовања, основног и средњег образовања и васпитања, па се може закључити да се рад у предшколској установи до 2003. године не може сматрати радом у установи образовања и васпитања. (*Мишљење Министарства просвете, науке и технолошког развоја, број 610-00-177/2013-02 од 9. априла 2013*)

SRĐAN VERBIĆ: MINISTAR ŠKOLSKI

Srđan je bio potpuno iznenađenje kao rešenje na mestu ministra prosvete. Rezultat je Vučićeve želje da okupi što širi krug svojih saradnika. Ministar je stigao iz Petnice u Nemanjinu. Mora da je Vučića očarala Srđanova biografija. Naime, magistrirao je na veštačkoj inteligenciji, pa je Vožd valjda mislio da će nešto od pameti konstruisati u Vladu. Makar i produžnim kablovima. Izgleda da Srđan nije uspeo u eksperimentu. Potom su ga se dočepali prosvetari. Za njih ne treba veštačka inteligencija, već prirodna, sirova snaga. Da je Velja lik mlađi i zdraviji, kao kada je zbrisao Slobu, bio bi idealno rešenje da vaspitava učitelje. Ne bi ih ubeđivao telepatijom, već besnim Čačanima.

TESLA SPIRIT AWARDS

Teslina naučna fondacija iz SAD dodelila je u Njujorku tradicionalne godišnje nagrade "U duhu Tesle" (Tesla Spirit Awards), a glavna nagrada pripala je vlasniku kompanije "Tesla Motors" Elonu Masku. Nagrada je dodeljena Masku, njegovoj kompaniji i fondaciji, za doprinos globalnoj promociji imena "Tesla" kroz brend njegovog luksuznog električnog automobila, kao i za velikodušni donatorski doprinos izgradnji budućeg Teslinog Naučnog Muzeja na Long Ajlandu. Na tom mestu je Tesla pre više od jednog veka izvodio svoje eksperimente sa strujom visokog napona i počeo izgradnju kontraverznog, a nikad završenog "Teslinog Tornja", putem koga bi se omogućio bežični prenos električne energije. Mask je prošle godine 10. jula - na dan Teslinog rođenja, donirao milion dolara za obnovu Tesline Vordenklif laboratorije. "Nagrade "U duhu Tesle", koje dodeljujemo svake godine nisu samo priznanje za prošlogodišnje aktivnosti i ostvarenja, nego su i duhovni podsticaj, čast i odgovornost za dobitnike da prošire uzlazni trend interesovanja za Teslu u svetu", rekla je Tanjugu izvršni direktor Tesline naučne fondacije Marina Švabić.

Među dobitnicima Teslinih nagrada u pojedinačnim kategorijama su neprofitni ogranak španskog telekomunikacionog giganta Telefonika - Fondacija Telefonika, zatim organizacija Teslin Naučni Centar sa Long Ajlanda i njena predsednica Džejn Alkorn za posvećenost očuvanju Teslinog "naučnog nasleđa", zatim Ešli Redfern i njen Tesla kurikulum tim za projekat uvođenja Tesle kao teme u školski program. Teslina nagrada za duhovnost pripala je Srpskoj pravoslavnoj crkvi iz Njujorka, kao i renomiranoj pijanistkinji i kompozitorki srpskog porekla Marini Arsenijević za komponovanje muzike za dokumentarni film "Poklonite toranj narodu". Teslina Memorijalna nagrada dodeljena je posthumno Nikoli Radoševiću za njegov rad na očuvanju istine o Tesli, dok je vajar iz Republike Srpske Bojan Mikulić nagrađen za originalno umetničko oblikovanje Tesline bronzane biste. Nagrade su dodeljene u čuvenom hotelu "Njujorker" u Njujorku, u kome je Tesla proveo poslednjih deset godina života.

Među prisutnima na svečanosti su bili i direktorka UNESCO u Njujorku Mafida Guča i ambasador Srbije u UN Milan Milanović. Ove godine je 7. januara obeleženo 72 godine od smrti Nikole Tesle, a tim povodom je 10. januara u "Njujorkeru" svečano otkrivena bista srpskog naučnika, u prisustvu mnogobrojnih Njujorčana.

NORVEŠKI STUDENTI OBELEŽILI SRPSKI BOŽIĆ

Za grupu studenata Učiteljskog fakulteta na "Høgskolen i Buskerud og Vestfol" u Norveškoj, novi je semestar počeo na neobičan način: proslavom srpskog Božića. Pošto je prvi dan prolećnog semestra na fakultetu pao 7. januara, na Božić po julijanskom kalendaru, grupa profesora sa interdisciplinarnih studija, među kojima je i Biljana Čulibrk Fredriksen, odlučila se da priredi nesvakidašnju dobrodošlicu studentima. Ideja je bila da studenti svim čulima osete kako se tradicionalno proslavlja Božić na srpski način. Prostorija je bila ispunjena mirisom tamjana iz kandila, koji je profesor religije specijalno za tu priliku doneo iz crkve. Na trpezi su bila tradicionalna srpska jela kao što su sarme, salata od pečene paprike i pire krompir, desert, kao i nezaobilazna česnica. Novčić je izvukao srećnik kojem predstoji lepa naredna godina. Atmosferu je upotpunio jedan profesor muzike na Univerzitetu je naučio da igra nekoliko srpskih "kola" ("Ja brdom" i "Uzičko"). Bio je tu studentski orkestar u kojem su svirali frulice, bubnjevi, bas i gitara. Grupa studenata je vežbala da igra kolo dok e se druga pobrinula za božićno ukrašavanje i postavljanje badnjaka. Osim što je bio zabavan ovaj događaj je imao i edukativnu dimenziju i studentima kao i profesorima je pružio mogućnost da se upoznaju sa običajima druge sredine.

UKRALI 55 NOVOGODIŠNJIH PAKETIĆA PA IH VRATILI

Grupa ljudi u Vladivostoku u Rusiji je tokom Badnje večeri ukrala desetine paketa, a kada su shvatili da su oni namenjeni deci bez roditelja, odlučili su da ih vrate domu za nezbrinute. U Vladivostoku, na samom istoku Rusije je veče uoči Božića obijen automobil jedne žene zaposlene u humanitarnoj organizaciji Vladmama. Pijačkaši su tada uzeli ne samo njene lične stvari, nego i 55 božićnih poklona namenjenih deci bez roditeljskog staranja. Samo nekoliko sati kasnije paketi su pronađeni ispred doma za nezbrinutu decu, prekriveni snegom.

"Pijačkaši su verovatno žurili i nisu obratili pažnju na to šta je u paketima. Izgleda da su kasnije videli logo naše organizacije i shvatili da je to trebalo da bude božićno iznenađenje za decu bez roditelja. Proradila im je savest i vratili su poklone", rekla je predsednica humanitarne organizacije Svetana Kanija.

HOROSKOP SRĐANA VERBIĆA

POSAO: U poslu ste do guše. I u nekim drugim stvarima ste do guše.

LJUBAV: Ministru prosvete Danilu Ž. Markoviću, zvanom Dača, daci su svojevremeno, tokom štrajka prosvetnih radnika, skandirali: „Dačo, care, ne daj pare!“ Vi ste jedini ministar prosvete koga ne vole ni daci, ni nastavnici, ni učitelji, ni profesori, ni tetkice, ni domari, ali ne brinite. Ni Vučića niko nije voleo, pa vidite sad!

ZDRAVLJE: Mada vas nijedan prosvetni radnik nešto posebno ne miriše, naročito se pazite nastavnika fizičkog vaspitanja, jer su oni u najboljoj kondiciji, znaju da stignu onog koga jure, a neki znaju i džiju-džicu, karate, sklekove, džudo, košarku, aikido&odbojku. I streljaštvo.